

Sygn. akt V ACa 320/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Iwona Wilk
Sędziowie :	SA Barbara Kurzeja (spr.) SA Olga Gornowicz-Owczarek
Protokolant :	Mirosław Kruk

po rozpoznaniu w dniu 10 stycznia 2017 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa Ł. K. (1)

przeciwko A. S.

o ochronę dóbr osobistych

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 21 stycznia 2016 r., sygn. akt I C 242/15

1. oddala apelację;
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 2.610 (dwa tysiące sześćset dziesięć) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego;
3. przyznaje radcy prawnemu M. A. z Kancelarii Radcy Prawnego w R. od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Gliwicach) wynagrodzenie w kwocie 1.328,40 (jeden tysiąc trzysta dwadzieścia osiem 40/100) złotych, w tym kwotę 248,40 złotych podatku od towarów i usług, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Olga Gornowicz-Owczarek	SSA Iwona Wilk	SSA Barbara Kurzeja
-----------------------------	----------------	---------------------

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 21 stycznia 2016 roku Sąd Okręgowy oddalił powództwo Ł. K. (1), który domagał się zasądzenia od pozwanego A. S. na rzecz Hospicjum w Ż. kwoty 8.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu oraz nakazania pozwanemu:

- usunięcia zdjęć powoda oraz jego rodziny, a także danych osobowych powoda ze stron internetowych oraz forum internetowego prowadzonego i administrowanego przez pozwanego,
- umieszczenia przeprosin na stronie internetowej oraz na forum w specjalnie utworzonym do tego celu dziale pod nazwą (...) o treści: „Przepraszam Ł. K. (1) byłego prezesa (...) za rozpowszechnianie w dniach 22.11.2010r., 27.11.2010 r., 04.02.2011 r., 06.02.2011 r., 21.03.2011 r. oraz 29.03.2011 nieprawdziwych informacji na temat jego osoby oraz za naruszenie jego wizerunku, nazwiska oraz dobrego imienia. A. S.”

ustalając, co następuje.

Powód twierdził, że pozwany zarejestrowany na wskazanych w pozwie stronach internetowych zamieścił dane osobowe powoda jak i zdjęcia jego i jego rodziny oraz insynuował, że powód oszukiwał ludzi. Działanie pozwanego spowodowało naruszenie dóbr osobistych powoda jak wizerunek, nazwisko i dobre imię.

Pozwany przeczył twierdzeniom powoda jakoby publikował na forum internetowym treści obrażające i zniesławiające powoda i umieszczał zdjęcia powoda i jego rodziny.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Głogowie z dnia 14 lutego 2012 roku (sygn. II K 2014/11) powód został uznany za winnego popełnienia przestępstwa stypizowanego w art. 286 §1 k.k. na szkodę P. K. i wymierzyl Ł. K. (2) karę 6 miesięcy pozbawienia wolności.

W dniu 5 listopada 2010 roku powód Ł. K. (1) posługując się nickiem „(...)” zamieścił na forum internetowym (...) ogłoszenie o sprzedaży nasłuchów kolejowych. Zainteresowanie kupnem wyraził P. S. (1), który skontaktował się z powodem. W dalszym ciągu kwestie związane ze sprzedażą uzgadniał brat kupującego – pozwany A. S.. Pozwany uzgodnił z powodem zakup trzech nasłuchów kolejowych za kwotę 210 zł. Pozwany przelał sumę 210 zł na rachunek ojca powoda w dniu 7 listopada 2010 roku. Do dzisiaj powód nie zwrócił pozwanemu kwoty 210 zł, ani nie przesłał zamówionych nasłuchów kolejowych.

Pozwany - w okresie od listopada 2010 r. marca 2011r.- występując pod nickiem „(...)” zamieścił na forum internetowym (...) w wątku „(...)” kilka postów, w którym wskazał, że został oszukany przez użytkownika forum o nicku „(...)”. W żadnym z postów pozwanego powód nie zostało podane imię i nazwisko powoda, jego dane adresowe jak i inne dane kontaktowe powoda. Pozwany nie zamieścił żadnego zdjęcia powoda. W postach na temat powoda pozwany nie zamieszczał wulgaryzmów oraz słów powszechnie uznawanych za obraźliwe. Pozwany A. S. występował na forum pod nickiem „(...)”. Pod nickiem „(...)” występował brat pozwanego, zaś pod Nickiem „(...)” drugi brat pozwanego. Powód był zarejestrowany na forum jako użytkownik o nicku „(...)”, natomiast administratorem forum (...) jest P. S. (2). Z P. S. (2) skontaktowało się kilka osób, które poinformowały go, że powód handluje też na innych stronach internetowych. Na forum internetowym (...) powstały dwa wątki, jeden publiczny założony przez pierwszą osobę, która zgłosiła P. S. (2) oszustwa powoda oraz drugi wątek niepubliczny zabezpieczony hasłem założonym przez P. S. (2) mający na celu zintegrowanie oszukanych osób oraz zebranie dokumentacji dla organów ścigania. Powód posługiwał się na forum różnymi nickami, adresami zamieszkania, używał równych nazwisk, przy czym numer rachunku bankowego i komunikatora gadu-gadu zawsze był taki sam.

P. S. (2), jako administrator forum, usunął konto powoda o nicku „(...)” z uwagi na naruszenie przez niego regulaminu forum w przedmiocie zakazu umieszczania ofert sprzedaży jakiegokolwiek sprzętu. W 2011 r. powód ponownie zarejestrował się pod nickiem „(...)” i próbował wyjaśnić sytuację, a nadto obiecywał zwrot pieniędzy.

W dniu 18 października 2011 roku pozwany zawiadomił Prokuraturę Rejonową w R. o popełnieniu przestępstwa przez Ł. K. (1). Prawomocnym wyrokiem z 6 października 2014 roku (sygn. akt II K 732/12) Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej uznał powoda za winnego popełnienia wyżej opisanego czynu i skazał go na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności.

Przed Sądem Rejonowym w Żorach toczyły się postępowania karne z prywatnego oskarżenia powoda Ł. K. (1) wobec P. S. (1) (brata pozwanego) jak i pozwanego A. S., oskarżonych o zniesławienie i pomówienie publiczne powoda na stronach internetowych (...) i (...). Prawomocnym postanowieniem z 14 kwietnia 2015 roku wydanym w sprawie o sygn. II K 398/13 postępowanie zostało umorzone wobec braku znamion czynu zabronionego w stosunku do P. S. (2). Z kolei w stosunku do A. S. w tym samym dniu tj. 14 kwietnia 2015 roku w sprawie o sygn. II K 633/12 zapadł prawomocny wyrok uniewinniający pozwanego od popełnienia zarzucanych czynów.

Przed wymienionym Sądem, pod sygn. akt II C 299/13, toczyło się również postępowanie z powództwa Ł. K. (1) (wniesionego w dniu 6 września 2013 roku) przeciwko P. S. (1) o ochronę dóbr osobistych. Przedmiotem postępowania było publikowanie przez P. S. (1) w internecie wpisów naruszających dobra osobiste powoda. Prawomocnym wyrokiem z 24 lutego 2014 roku powództwo zostało oddalone.

W ocenie Sądu Okręgowego, z zebranego materiału dowodowego jednoznacznie wynika i nie ulega wątpliwości, iż wypowiedzi pozwanego A. S. na temat powoda nie noszą znamion bezprawności. Powód co najmniej dwa razy został prawomocnie skazany za popełnienie przestępstwa stypizowanego w art. 286 § 1 kk. Pozwany używał w stosunku do powoda określenia „oszust”, przy czym jego wypowiedzi były prawdziwe, bo dotyczyły przestępczego procederu prowadzonego przez powoda potwierdzone prawomocnymi wyrokami. Pozwany działał w ochronie uzasadnionego interesu społecznego, gdyż w swoich wpisach ostrzegał potencjalnych klientów użytkowników forum o nadużyciach ze strony użytkownika o nicku „(...)”. Żaden ze wpisów pozwanego nie zawierał wulgaryzmów, nie wskazywał z imienia i nazwiska powoda ani zdjęć jego czy też jego rodziny.

Sąd pominął wniosek powoda o zwrócenie się do (...) w N. o wskazanie podmiotu, który prowadzi domenę, na której znajduje się strona internetowa (...) oraz forum internetowe (...) oraz o wskazanie danych osobowych administratora w/w strony oraz forum internetowego, a także wniosek o wskazanie adresów IP oraz danych osobowych osób zarejestrowanych na (...) pod Nickami (...), (...), (...), gdyż uznał go za zbędny dla wyjaśnienia okoliczności sprawy. Z przeprowadzonych dowodów wynika bowiem, że P. S. (1) jest administratorem forum, zaś pozwany wskazał osoby, które używały Nicków: „(...)”, „(...)” i „(...)”.

Powyższy wyrok zaskarżył powód i podnosząc w apelacji zarzut naruszenia:

- art. 217 § 3 Kodeksu postępowania cywilnego poprzez niezasadne pominięcie wniosku powoda o zwrócenie się do (...) internetowe w N. o wskazanie podmiotu, który prowadzi domenę, na której znajduje się strona internetowa (...) oraz forum internetowe (...) oraz o wskazanie danych osobowych administratora ww. strony oraz forum internetowego, a także wniosku o wskazanie adresów IP oraz danych osobowych osób zarejestrowanych na (...) pod nickami „(...)”, „(...)”, (...), co w konsekwencji spowodowało błędne ustalenie stanu faktycznego w sprawie,

- art. 24 § 1 w związku z art. 23 i 448 Kodeksu cywilnego poprzez jego niezastosowanie w związku z przyjęciem, że pozwany nie ponosi odpowiedzialności za naruszenia dóbr osobistych powoda ze względu na brak bezprawności jego zachowania

zmianę wyroku w zaskarżonej części poprzez:- zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kwoty 8 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

- nakazanie pozwanemu usunięcia zdjęć powoda, a także danych osobowych powoda z forum internetowego prowadzonego i administrowanego przez pozwanego,

- nakazanie pozwanemu umieszczenia przeprosin na stronie internetowej: (...) oraz na forum internetowym: (...) w specjalnie utworzonym do tego celu dziale pod nazwą: (...) o treści: „Przepraszam Ł. K. (1), byłego Prezesa (...) za rozpowszechnianie w dniach: 22 listopada 2010 r., 21 listopada 2010 r., 4 lutego 2011 r., 6 lutego 2011 r., 21 marca 2011 r. i 29 marca 2011 r. nieprawdziwych informacji na temat jego osoby oraz za naruszenie jego wizerunku, nazwiska oraz dobrego imienia. A. S.”.

Nadto - na podstawie art. 380 k.p.c. wniósł o rozpoznanie postanowienia Sądu Okręgowego wydanego na rozprawie w dniu 21 stycznia 2016 r. o nieuwzględnieniu wniosku powoda o zwrócenie się do (...) internetowe w N. o wskazanie podmiotu, który prowadzi domenę, na której znajduje się strona internetowa (...) oraz forum internetowe (...) oraz o wskazanie danych osobowych administratora (w tym adresu zamieszkania) ww. strony oraz forum internetowego, a także wniosku o wskazanie adresów IP oraz danych osobowych osób zarejestrowanych na (...) pod nickami „(...)”, „(...)”, „(...)” i o przeprowadzenie tego dowodu w postępowaniu apelacyjnym na okoliczność pełnienia przez pozwanego funkcji administratora powyższego forum i występowania przez pozwanego na tym forum również pod nickiem „(...)”.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja jest bezzasadna.

Zarzut naruszenia przepisów prawa procesowego może zostać uznany za skuteczny jedynie wówczas, gdy zachodzi związek przyczynowy pomiędzy naruszeniem przepisu proceduralnego a treścią orzeczenia. Takiego związku apelująca nie wykazała podnosząc zarzut naruszenia art. 217 k.p.c. Postacią jego naruszenia może być, niezasadne w okolicznościach sprawy, pominięcie środka dowodowego powołanego przez stronę. Sytuacja taka jednak nie zachodzi, gdy teza dowodowa jest nieistotna dla rozstrzygnięcia lub proponowany środek dowodowy jest nieprzydatny do jej udowodnienia. Co do zasady bowiem, za przedmiot dowodu uznaje się fakty mające dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie a ponadto tzw. zasady doświadczenia życiowego.

Brak było w sprawie niniejszej podstaw do poszukiwania autorów komentarzy zamieszczonych w internecie, dotyczących wymienionej sprawy, w celu ewentualnego ustalenia czy jednym z nich nie jest przypadkiem pozwany, gdyż celem postępowania dowodowego jest ustalenie stanu faktycznego, o ile jest on sporny pomiędzy stronami, a nie poszukiwanie dowodów umożliwiających stronie wysuwanie nowych twierdzeń i żądań. Skarżący nie kwestionuje natomiast dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń faktycznych, w tym skazania pozwanego za przestępstwa oszustwa, jak również ustalenia, że to P. S. (1) jest administratorem forum, a pozwany pod Nickiem „(...)” zamieścił na tym forum internetowym kilka postów, w którym wskazał, że został oszukany przez użytkownika forum o nicku „(...)” i w żadnym z tych postów nie zostało podane imię i nazwisko powoda, jego dane adresowe jak i inne dane kontaktowe powoda. nie kwestionuje również ustalenia, że pozwany nie zamieścił również żadnego zdjęcia powoda i w postach na temat powoda nie zamieszczał wulgaryzmów oraz słów powszechnie uznawanych za obraźliwe. Sąd Okręgowy ustalił również, że pod nickiem „(...)” występował brat pozwanego, zaś pod Nickiem „(...)” drugi brat pozwanego. Użycie tego rodzaju określeń powód zarzucał nadto we wskazanych wyżej postępowaniach (karnym i cywilnym) bratu pozwanego P. S. (2). Brak było zatem podstaw do podważenia zasadności kwestionowanego w apelacji postanowienia Sądu pierwszej instancji i co za tym idzie uwzględnienia wskazanego wniosku dowodowego, zwłaszcza wobec wykazania przez pozwanego prawdziwości stawianych powodowi zarzutów.

Przepis art. 24 § 1 k.c. uzależnia ponadto ochronę dóbr osobistych od dwóch przesłanek: zagrożenia lub naruszenia dobra osobistego oraz od bezprawności działania. Na żądającym ochrony ciąży jedynie dowód, że dobro osobiste zostało zagrożone lub naruszone, natomiast egzoneracja działającego może polegać na wykazaniu, że działanie jego "nie było bezprawne". Działanie nie jest bezprawne, chociażby zagrażało dobru osobistemu lub nawet je naruszało,

przede wszystkim wówczas, gdy jest oparte na obowiązującym przepisie prawa albo stanowi wykonywanie prawa podmiotowego.

Ponieważ informacje zamieszczone przez pozwanego na forum internetowym okazały się prawdziwe, a zatem wobec wykazania przez pozwanego braku bezprawności jego działań, także zarzut skarżącego naruszenia art. 23,24 i 448 k.c. okazał się nieuzasadniony.

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego uzasadniają przepisy art. 98 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i § 2 pkt 4 oraz § 8 ust. 1 pkt 2 w zw. z art. 10 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie.

O kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu przez radcę prawnego w postępowaniu apelacyjnym orzeczono w wysokości określonej w § 4, § 8 pkt 4 i § 14 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 16 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu.

SSA Olga Gornowicz-Owczarek SSA Iwona Wilk SSA Barbara Kurzeja